

LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2004 m. lapkričio mėn. 22 d.
įsakymu Nr. V191-148

**PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ TALPYKLŲ PRIEŽIŪROS MEISTRO
MOKYMO PROGRAMA**
**Storage tanks for cruid oil and oil products maintainance foreman's training
programm**

Programos kodas: 560052414

Suteikiama teisė dirbti pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistru

Mokymosi trukmė: 1 savaitė

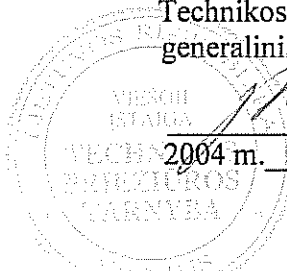
Minimalus išsilavinimas: aukštesnysis techninis

MOKYMO PROGRAMA SUDERINTA:

LR Vyriausiasis valstybinis
darbo inspektorius

M. PLUKTAS
2004 m. 10 mėn. 15 d.

Technikos priežiūros tarnybos
generalinis direktorius

J. ŠIMKŪNAS
2004 m. 11 mėn. 16 d.

Darbo rinkos profesinio mokymo
programų ekspertų išvados:

Mokymo programa atitinka darbo rinkos profesinio mokymo bendrosios programos reikalavimus ir tinka mokyti pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistrus.

Komisijos pirmininkas

2004 m. lapkričio mėn. 24 d.

V. Baranauskas

PROGRAMOS ANOTACIJA

Lietuvos Respublikoje pramonės ir kai kuriose kitose įmonėse pavojingos medžiagos, naftos produktai ir nafta laikomi specialiose talpyklose. Reikalavimus, šių produktų laikymui turi žinoti ir vykdyti tas talpyklas prižiūrintis ir aptarnaujantis personalas.

Pavojingų medžiagų laikymo talpykloms prižiūrėti turi būti paskirtas atestuotas asmuo, turintis pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistro pažymėjimą.

Ši mokymo programa ir yra skirta minėtų asmenų mokymui. Joje pateikiami reikalavimai pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistriui. Mokymo programos tikslas- suteikti reikalingų žinių apie pavojingų medžiagų, tame tarpe ir naftos bei jos produktų talpyklų įrengimo ir saugios eksploatacijos taisykles, remonto ir rekonstrukcijos leidimų išdavimo tvarką, registravimo sąlygas. Taip pat supažindinti pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistrus su technine dokumentacija, norminiais aktais darbų saugos klausimais, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, priešgaisrinės saugos reikalavimais eksploatuojant pavojingų medžiagų talpyklų rezervuarus, avarijų ir nelaimingų atsitikimų tyrimu ir apskaita.

Mokymo metu vykdomi ir praktiniai užsiėmimai -tai profesinių įgūdžių formavimas pagal atskiras mokymo temas. Jie atliekami vadovaujant pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistriui. Šių užsiėmimų metu paruošiama pateikta praktinė užduotis.

Asmenims, sėkmingai išlaikiusiems egzaminus, išduodamas valstybės pripažintas pažymėjimas (kodas 1114) ir atestacinis pažymėjimas.

SUDERINTA

Technikos priežiūros tarnybos
generalinis direktorius

J. SIMKŪNAS
2004 m. 11 mėn. 16 d.

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus

2004 m. lapkričio mėn. 22 d.
įsakymu Nr. V191-148

Suteikiamas leidimas dirbti pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistru
Mokymo programos kodas: 560052414

KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

VYKDANT PAREIGINES FUNKCIJAS, TURI ŽINOTI:

1. Talpyklų konstrukcijas;
2. Norminius dokumentus, naudojamus talpyklų projektavimui ir montavimui, eksploatacijai;
3. Talpyklų registravimo sąlygas;
4. Gamybinių avarių ir nelaimingų atsitikimų darbe priežastis;
5. Talpyklų bandymų ir priėmimo po bandymo tvarką;
6. Reikalavimus produktų laikymui talpyklose;
7. Talpyklų cheminę ir priešgaisrinę apsaugą;
8. Talpyklų valymui keliamus reikalavimus;
9. Pavojingų darbų vykdymą;
10. Darbuotojų, dirbančių sprogioje aplinkoje saugos reikalavimus;
11. Pramoninių avarių prevencijos nuostatų reikalavimus, galimų avarinių situacijų susidarymo galimybes, avarių lokalizavimo ir likvidavimo planus, veiksmus, lokalizuojant avarijas;
12. Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis reikalavimus;
13. Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatų reikalavimus;
14. Pavojingų cheminių medžiagų klasifikavimą ir ženklimą;
15. Pavojingų darbų su dujomis atlikimo tvarką;
16. Pavojingų darbų talpyklose, šuliniuose, iškasose atlikimo tvarką;
17. Pavojingų medžiagų sandėliavimo tvarką.

VYKDANT PAREIGINES FUNKCIJAS, TURI MOKĖTI:

1. Saugiai eksploatuoti pavojingų medžiagų talpyklas;
2. Naudotis gamintojo technine dokumentacija;
3. Atlikti talpyklų periodines apžiūras;
4. Pildyti talpyklų techninės priežiūros ir remonto dokumentaciją;
5. Eksploatuoti talpyklas pažangiais metodais;
6. Organizuoti talpyklų valymo ir remonto darbų vykdymą;
7. Aptikti suvirinimo broką ir kitus defektus, keliančius grėsmę saugiai talpyklų eksploatacijai;
8. Naudotis dujų analizės prietaisais;
9. Nustatyti ir įvertinti riziką darbe bei imtis prevencijos priemonių savo kompetencijos ribose;
10. Mokėti veikti, esant avarinei situacijai, lokalizuojant ir likviduojant avarines situacijas, likviduojant avarių pasekmes;
11. Vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, dirbant su pavojingų medžiagų talpyklomis ir jų įranga.

UAB "Achemos" mokymo centras

MOKYMUI REIKALINGA

Mokymo kabinetas aprūpintas vaizdinėmis ir techninėmis priemonėmis :

1. diaprojektoriumi, kodoskopu, ekranu;
  - Plakatais ar skaidrėmis temoms:
  - talpyklų konstrukcija 15 vnt.
  - talpyklų įrengimas ir eksploatavimas 18 vnt.
  - darbuotojų sauga ir sveikata 15 vnt.
  - priešgaisrinė sauga 8 vnt.
  - Slėgio, kiekio, lygio kontrolės matavimo prietaisų pavyzdžiais
  - uždromąją armatūrą;
  - asmeninių apsaugos priemonių pavyzdžiai: apsauginiai akiniai, filtruojančios ir šlanginės dujų kaukės, apsauginiai arbo drabužiai, apsaugantys nuo naftos produktų, nuo šarmų, pirštines.
- 2.. Žemiau (literatūros sąrašė) pateikiamų norminių dokumentų bei literatūros santrauka dėstytojui.
3. Klausimynas bei užduotys savarankiškam darbui ir metodinės literatūros santrauka besimokantiems.

LITERATŪRA:

1. Naftos ir jos produktų metalinių talpyklų eksploatavimo taisyklės;
  2. Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai. P.Čyras ir kt.,2003m.
  3. Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 2003-07-01
  4. Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai, 2004m.
  5. Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas, 2004 m.
  6. Pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatai, 1995 m.
  7. Slėginių vamzdynų naudojimo taisyklės, 2003m. ir kt. norminiai dokumentai.
  8. Papildomi reikalavimai, montuojant rezervuarų talpyklas (SNT –30301-87) ;
  9. Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai, 1998 m.
  10. Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje nuostatai, 2001m.
  11. Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių nuostatai, 2001m
  12. Bendrosios pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų sandėliavimo taisyklės, 1998 m;
  13. Techninis reglamentas “Asmeninės apsaugos priemonės”;
  14. Slėginių indų techninis reglamentas, 2001 m;
  15. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklinimo tvarka, 2001 m.
  16. Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai, 1999m.
  17. Kita metodine literatūra, taisyklės, schemomis, ir kitos techninės dokumentacijos pavyzdžiai;
  18. Praktinių užsiėmimų baze su veikiančiomis pavojingų medžiagų saugojimo talpyklomis
- Praktiniai užsiėmimai vykdomi vienoje darbo vietoje vienu metu mokant ne daugiau 2 mokinių . Užsiėmimai vyksta veikiančiame technologiniame gamybiniame ceche, vadovaujant praktinio darbo patirtį turinčiam priežiūros meistriui. Praktinio darbo vietose, turi būti pavojingų medžiagų veikiančios talpyklos, aprūpintos lygio matuokliais, apsauginiais įtaisais, alsuokliais. Jos jungiamos siurbimo-slėgimo vamzdžiais. Darbo vietoje turi būti automatiniai temperatūros, slėgio, lygio, kiekio matavimo prietaisai, apsauginiai įtaisai, drenažas, drenažiniai siurbliai, pagalbiniai įtaisai.

REIKALAVIMAI PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJAI

Darbo rinkos profesinį mokymą vykdančio personalo kvalifikacija turi atitikti Švietimo ir mokslo bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų patvirtintus bendruosius ir specifinius kvalifikacinius reikalavimus:

- turėti aukštąjį inžinerinį išsilavinimą;
- būti išklause pedagoginių-psichologinių žinių kursą ir turėti tai patvirtinantį pažymėjimą;
- turėti ne mažesnę kaip vienerių metų darbo darbuotojų saugos ir sveikatos srityje patirtį;
- būti atestuoti kaip įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistai ;
- turėti galiojančią pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistro atestaciją.

Pagal išvardintus reikalavimus pedagogų kvalifikacijai darbo rinkos profesijos mokytojai, dėstytojai ir praktinio mokymo instruktoriai privalo atestuotis ne vėliau kaip per vienerius metus nuo įsidarbinimo mokymo įstaigoje pradžios. Pedagoginė atestacija atliekama vadovaujantis darbo rinkos profesijos mokytojų atestacijos nuostatais.

MOKYMO PLANAS

Suteikiama teisė dirbti pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistru
Mokymosi trukmė: 40 val.

Eil. Nr.	Temų pavadinimai	Skiriama valandų	
		Viso	Iš jų, prak. užs.
	TEORINIS MOKYMAS		
1.	Darbuotojų saugos ir sveikatos norminiai aktai	5	-
2.	Talpyklų konstrukcija	8	3
3.	Talpyklų parko įrengimas ir eksploatavimas	15	7
4.	Darbuotojų sauga ir sveikata. Priešgaisrinė sauga	12	2
	Viso:	40	14
Baigiamajam žinių tikrinimui skiriama po 30 min. kiekvienam egzaminuojamam asmeniui			

ATSKIRŲ MOKYMO DALYKŲ PROGRAMA

Suteikiama teisė dirbti pavojingų medžiagų talpyklų priežiūros meistru
Mokymo trukmė: 40 val.

1. DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS NORMINIAI AKTAI

Šioje temoje išaiškinama darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo pagrindinės nuostatos, potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas, darbuotojų saugos ir sveikatos organizavimo Lietuvoje tvarka ir kiti norminiai aktai.
Skiriama –5 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimai	Valandų skaičius
1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, darbuotojų teisės ir pareigos. Darbuotojų saugos ir sveikatos organizavimas šalyje, VDI įstatymas. Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas. Darbuotojų mokymo ir atestavimo saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai. Darbuotojų mokymas ir instruktavimas.	2
2.	Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas, naftos produktų metalinių rezervuarų saugaus eksploatavimo ir remonto taisyklės ir kt. norminiai dokumentai, kuriais reikia vadovautis eksploatuojant pavojingų medžiagų talpyklas.	2
3.	Darbuotojų sauga ir sveikata įmonėje, saugos darbe tarnybos, komitetai, jų funkcijos. Prižiūrinčio personalo instrukcijos, atsakingi asmenys, aptarnaujantis personalas. Priežiūros meistro vaidmuo, jo mokymas ir atestavimas.	1
	Viso :	5

2. TALPYKLŲ KONSTRUKCIJA

Šioje temoje supažindinama su reikalavimais pavojingų medžiagų talpykloms, jungimo schemomis, armatūra ir kontrolės matavimo prietaisais, talpyklų paskirtimi ir jų gamybai naudojamomis medžiagomis.
Skiriama-8 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimai	Valandų skaičius	Iš jų, praktiniams užsiėmimams
1.	Talpyklų paskirtis ir jų panaudojimas	1	
2.	Talpyklų konstrukcija, jos ypatumai. Bendrieji reikalavimai rezervuarų konstrukcijoms. Jungimų schemos.	2	1
3.	Suvirinimo siūlės rezervuaruose, jų išdėstymas. Kontrolės būdai ir apimtys.	1	0,5
4.	Talpyklų metalo parinkimas. Stiprumo skaičiavimas.	1	
5.	Uždaromoji ir reguliuojančioji armatūra, jos parinkimas.	1	0,5
6.	Kontrolės matavimo prietaisai. Apsauginių ir reguliavimo prietaisų įrengimas naftos produktų talpyklose.	2	1
	Viso:	8	3

3. TALPYKLŲ PARKO ĮRENGIMAS IR TALPYKLŲ EKSPLOATAVIMAS

Ši tema nagrinėja, reikalavimus aptarnavimo aikštelėms ir laiptams, talpyklų įrengimą, rezervuarų pamatų įrengimą, jų priežiūrą bei paruošimą techniniams patikrinimams, reikalavimus talpyklas prižiūrinčiam personalui.

Skiriama -15 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimai	Valandų skaičius	Iš jų, praktiniams užsiėmimams
1.	Pavojingų medžiagų talpyklų įrengimas. Laiptai ir aptarnavimo aikštelės. Šiuolaikinių izoliacinių medžiagų panaudojimas.	2	1
2.	Talpyklų pamatų įrengimas. Metalinių konstrukcijų paruošimas dažymui, dažymas.	2	-
3.	Metalinių talpyklų priėmimas eksploatacijai. Techninė priežiūra. Metalų konstrukcijų stebėjimas eksploatacijos metu, talpyklų konstrukcinių elementų stebėjimas.	2	1
4.	Leidimų gaminti ir rekonstruoti naftos ir jos produktų talpyklas išdavimo nuostatai ir tvarka. Rekonstrukcija.	1	-
5.	Leidimų montuoti ir remontuoti naftos ir jos produktų talpyklas išdavimo nuostatai, reikalavimai įrengimams, prietaisams, įrankiams, numatytiems darbams atlikti ir darbų kokybei kontroliuoti.	1	-
6.	Talpyklų priežiūra ir parengimas techniniams patikrinimams, patikrinimų periodiškumas ir atlikimas.	3	2
7.	Talpyklų paruošimas remonto darbams. Ugnies darbų vykdymas, atliekant rezervuarų ar šalia jų esančių vamzdynų bei įrengimų remontą.	3	2
8.	Talpyklų registravimas ir techninė dokumentacija.	2	1
	Viso:	15	7

4. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA. PRIEŠGAISRINĖ SAUGA

Šioje temoje išnagrinėjama nelaimingų atsitikimų, avarijų priežastys, jų tyrimo tvarka, darbo higienos, elektrosaugos ir priešgaisrinės saugos reikalavimai eksploatuojant naftos ir jos produktų talpyklas.
Skiriama - 12 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimai	Valandų skaičius	Iš jų, praktiniams užsiėmimams
1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, kiti norminiai aktai darbų saugos klausimais. Minimalūs reikalavimai talpykloms ir vamzdiniams ženklinti. Darbuotojų mokymas, atestavimas ir instruktavimas darbuotojų saugos ir sveikatos srityje.	2	-
2.	Darbo kodeksas apie reglamentuojamus darbo santykius. Darbo sutartis.	1	-
3.	Avarijų ir nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, veiksmas, esant avarinei situacijai. Jų tyrimas ir apskaita. Avarijų likvidavimas, prevencija.	3	1
4.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje saugos ir sveikatos reikalavimai. Darbuotojų apsauga nuo cheminių veiksnių poveikio. Reikalavimai pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų sandėliavimui, klasifikavimui bei ženklinimui.	2	-
5.	Priešgaisrinės saugos priemonės, reikalavimai	1	-
6.	Aplinkosaugos reikalavimai, eksploatuojant pavojingų medžiagų talpyklas.	1	-
7.	Darbo higienos reikalavimai. Profesinės rizikos vertinimas darbe. Triukšmo mažinimas ir prevencija darbo aplinkoje. Pirmos pagalbos suteikimas nelaimingų atsitikimų atvejais. Asmens apsauginės priemonės	2	1
	Viso:	12	2